

לישראלים שלנו!

שרונה נתן על מדרגות ביתה
בין שחורים למולאטים

1915, למשל, היו שם 22 דיקטטורים (שונים).

הבסיס לחלק גדול מן המילחמות הפנימיות במדינה הקטנה היה מריבות בין הגזעים — בין השחורים לבין המולאטים, המעורבים, הנחשבים עד היום לעילית החברתית.

פאפה

וביבי

בשנת 1971 נבחר הר"ר פרנסו' אה דובלייה כנשיא האיטי. רר' בלייה היה רופא מן המעמד הנמוך, שחור, שבא מעיר קטנה, הנמצאת כמה עשרות קילומטרים מצפון מערב לפורט-אופרינס.

בתוך זמן קצר הוא השתלט על המדינה, הקים מישטרה חשאית וחיסל, פיסית, את רוב מתנגדי השילטון. שימרו של מישטרה-האימים ושל ה' מישטרה החשאית, שנקראה טונטון מקוט ('שדרי-חבלה') יצא עד מהרה למרחקים. אויבי המישטר שלא חוסלו הוגלו באישור-לילה מן המדינה או נאסרו. סימני ההיכר של אנשי הטונטון

לרמקול עלה קול כמו מן האוב ושאל לשמי. אחר-כך התבקשתי להציג את הדרכון ולהעביר אותו דרך חריץ קטן בזכוכית משווריינת. רק אחרי שאיש הביטחון השתכנע שאני כשרה, נשמע זימום לפתיחת הדלת הראשית והתאפשר לי להיכנס.

שם פגשתי את יוסי חותם. הוא היה בעל הקול שברמקול, ושימש באותן דקות כאישה-ביטחון של השגרירות. כשסיים את הבריקה הביטחונית, הסיר את כובע אישה-ביטחון והכש לראשו את כובע המזכיר הכללי והקונסול. מאז הצימצומים במישרד-החוץ, כמו בכל מישרד-הממשלה, ירד מיספר הישראלים הרישמיים בשגרירות האיטי לשלושה בלבד: השגריר, ז'ק רל, היושב כבר כמה שנים והספיק ליצור קשרים כחוגייה-שילטון, יוסי וורדית, אשתו, שהגיעו לפני חודשים ספורים מקפריסין והם עדיין המומים מן המעבר למקום ולצורת-חיים שלא ראו כמותם קודם.

ישבתי עם ורדית ויוסי באולם הגדול של בניידה-השגרירות. האולם משמש כבית-יכנסת לעת-מצוא. באין

מיפעל השמן של אייזנברג, 'אנאול' בהאיטי
נאלץ למכור בזיל-האול

נשאר שם כמה מומחים ישראלים שבאו עוד בתקופתו של אייזנברג ונשאר לעבוד בשרותה של הממשלה. בעבר סייעה ממשלת ישראל למי-שלת האיטי במומחים חקלאיים, אך סייע זה לא האריך ימים. המישטר בהיטי הוא מאוד פרו-ישראלי, ובעלי דרכון ישראלי לא נדרשים להוציא אשרת-כניסה למדינה זו. הם אורחים רצויים בה.

ארמונות בלהבות

חיין מהישראלים הרישמיים יש בהאיטי שלוש נשים ישר-אליות. הנמצאות שם מטעמים אישיים. הראשונה והוותיקה שבהם היא רוזי רובינשטיין (לשעבר נתן). היא באה (המשך בעמוד 10)

עוד הם יושבים בעמדות-כוח. הם מבטיחים את עתידם מבחינה פיננסית ככל הניתן. חלקם הגדול מצליח להבריח כספים רבים אל מחוץ למדינה, כך שבכאן היום, כשימצאו את עצמם עם כרטיס-טיסה לכיוון אחר, יוכלו להמשיך ולקיים את מישפחתם.

אין בהאיטי קהילה ישראלית מגור-בשת כמו בארצות אחרות באמריקה. יש שם מיספר מועט של ישראלים, חלקם כאלה היוצאים ונכנסים מן המדינה ואינם שוהים שם דרך-קבע. אלה, בדרך-כלל, סוחרים-שק למיניהם, שקישריהם עם ארמון הנשיאות אינם עוברים דרך השגרירות.

לפני כמה שנים הקים שאול אייזנברג, המיליונר היפאני-היהודי, מיפעל לשמן בשותפות עם הממשלה בהאיטי. לפני כמה חודשים נאלץ למכור את חלקו לממשלה בזיל-החול.

מקוט היו מישקפיי-שמש כהים ומיגי בעות.

העיר הקטנה שממנה בא דובלייה האב נקראה אחר-כך על שמו. הוא עצמו קיבל את כינוי-החיבה 'פאפה דוק', וכך הוכר ברחביה-העולם.

חוץ ממישטר האימים שהטיל פאפה דוק על תושבי האיטי, הוא העלה את גאותם של השחורים במדינה, שהר-גישו כי סוף-סוף הם שולטים על המולאטים שנוא-נפשם.

כשרובלייה-האב מת, קיבל את השילטון כירושה בנו, ז'אן קלוד. הוא היה או בן 18 בלבד ואמו, אשה חזקה במיוחד, עזרה לו לשלוט על המדינה. במשך שנות שילטונו של הבן, שזכה מייד לכינוי-החיבה 'בייבי דוק' (ב' עיקבות אביו) התרופפה אימתה של המישטרה החשאית. היום אפשר לראות את השוטרים בעידי הדרכים, בערים קטנות ובערים הגדולות, עדיין מרכיבים מישקפיי-שמש כהים, אך התושבים אינם פוחדים לעבור ליום. לעיתים אפשר לראות ברחובות פורט-אופרינס יחידה משומרי המישטר האלה, חלקם נושאים על כתפם תת-מיקלע עוזאי ישראלי.

היחס לישראלים בהאיטי הוא בדרך-כלל יחס של הערצה. ישראל מסמלת כוח, וכוח הוא כמעט האידיאל של המקום.

בייבי דוק שכר את ליבם של השחורים בהאיטי כאשר התחתן עם מישל, ממוצא מולאטי. אחרי שאביו רדף את המולאטים עד תורמה, בא הבן

אתי אלוף בחוף בצפון-האיטי
ארבעה כנישים בלבד